

nej powierzchni 5 a 14 m² na 2 ha 35 a 18 m² gruntu, wydzielić się mającego z parceli gruntowej l. k. 1036, wchodzącej w skład ciała hipotecznego l. w. h. 138 ks. gr. gm. katastralnej Grabowiec, w powiecie stryjskim, stanowiącego własność gminy miasta Stryja.

Art. 2. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Robót Publicznych, przyczem, o ile chodzi o ustalenie bliższych warunków sprzedaży oraz spłaty ceny sprzedanej odnośnie do nieruchomości, objętych art. 1 ust. A pkt. 1, 2, 3 i 4, wykonanie nastąpi w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Z tym dniem traci moc obowiązującą rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 września 1927 r. w sprawie zamiany gruntu państwowego na grunty gminy m. Stryja (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 742).

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*

Minister Robót Publicznych: *Norwid Neugebauer*

Minister Skarbu: *Jan Piłsudski*

235.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 9 marca 1932 r.

o właściwości Ministra Reform Rolnych w zakresie wykonywania meljoracji.

Art. 1. Sprawy, związane z przeprowadzaniem meljoracji dla celów rolniczych, nie wyłączając regulacji i obwałowania wód niespławnych, oraz z utrzymywaniem odnośnych robót i urządzeń, należą do zakresu działania Ministra Reform Rolnych. Postanowienie to nie obejmuje regulacji i obwałowania wód granicznych.

Art. 2. (1) Przewidziany w art. 145 do 152, 156 ust. 2, 158, 161, 162, 168 i 182 ustawy wodnej z dnia 19 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 936) nadzór nad spółkami wodnymi należy w zakresie zadań, określonych w art. 1 niniejszej ustawy, do Ministra Reform Rolnych i podległych mu władz i urzędów. Szczegółowe przepisy w sprawie wykonywania nadzoru, właściwość w tym przedmiocie podległych Ministrowi Reform Rolnych władz i urzędów oraz zakres współdziałania z władzami wodnymi określą rozporządzenia Ministra Reform Rolnych, wydawane w porozumieniu z Ministrem Robót Publicznych.

(2) Przed zatwierdzeniem statutu spółki przez władzę wodną w myśl art. 141 ustawy wodnej władza ta winna zasięgnąć opinii właściwego urzędu ziemskiego co do istnienia warunków, określonych w cz. 1 art. 134 ustawy wodnej.

(3) Postanowienia ust. 1 nie mają zastosowania do wymienionych w pkt. 1 i 2 art. 133 ustawy wod-

nej spółek dla budowy i utrzymania zakładów dla piętrzenia wody dla celów żeglugi, spławu i przemysłu, i wyzyskania siły popędowej wody i budowy zbiorników wody, o ile nie są wykonywane dla celów rolniczych, oraz dla wszystkich spółek, wymienionych w pkt. 3 i 4 art. 133 ustawy wodnej.

Art. 3. Przekazanie Ministrowi Reform Rolnych czynności, określonych w ustawie niniejszej, wraz z odnośnym personelem i inwentarzem, oraz częścią państwowego funduszu meljoracyjnego (Dz. U. R. P. z r. 1921 Nr. 91, poz. 671 i z r. 1925 Nr. 75, poz. 524), odpowiadającą wyżej określonym czynnościom, winno być ukończone do dnia 31 marca 1932 r.

Art. 4. Przed przejściem poszczególnych agend przez Ministra Reform Rolnych od Ministra Robót Publicznych zainteresowani ministrowie ustalą wysokość sum, jakie w ramach ustawy skarbowej na rok 1932/33 z poszczególnych paragrafów kredytów osobowych i rzeczowo-administracyjnych oraz właściwego paragrafu kredytów specjalnych w cz. 14 budżetu będą przekazane do dyspozycji Ministra Reform Rolnych; w granicach ustalonych w ten sposób sum Minister Skarbu na wniosek Ministra Reform Rolnych otwierać będzie temu Ministrowi kredyty miesięczne.

Art. 5. Program Ministra Reform Rolnych w zakresie meljoracji, określonych w art. 1, ustala na każdy okres budżetowy Minister Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Robót Publicznych.

Art. 6. Wykonanie ustawy niniejszej, jak również wydanie szczegółowych rozporządzeń do niej porucza się Ministrowi Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Rolnictwa i Robót Publicznych.

Art. 7. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*

Minister Rolnictwa i Minister Reform Rolnych:

Sew. Ludkiewicz

Minister Skarbu: *Jan Piłsudski*

Minister Robót Publicznych: *Kühn*

236.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 9 marca 1932 r.

o Funduszu Obrotowym Reformy Rolnej.

Dział I.

Postanowienia ogólne.

Art. 1. Dla sfinansowania przebudowy ustroju rolnego tworzy się Fundusz Obrotowy Reformy Rolnej, którym zarządza Minister Reform Rolnych.

Art. 2. Fundusz Obrotowy Reformy Rolnej tworzą aktywa i pasywa dotychczasowego Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej, Państwowego Funduszu Kredytu na Meljoracje Rolne oraz Funduszu Zapomóg i Kredytu Ulgowego według stanu tych funduszy na dzień 1 kwietnia 1932 r., a nadto inne pozycje, wyliczone w art. 6, 9, 14 i 18.

Art. 3. Fundusz Obrotowy Reformy Rolnej dzieli się na cztery części: Scaleniowo-Regulacyjną, Parcelacyjną, Meljoracyjną i Kredytową.

Art. 4. (1) Obrót gotówkowy Funduszu oraz administrowanie Funduszem w zakresie, ustalonym przez Ministra Reform Rolnych, dokonywane będą za pośrednictwem Państwowego Banku Rolnego.

(2) Państwowy Bank Rolny ma prawo zaciągać na rzecz Funduszu pożyczki na warunkach, zatwierdzanych przez Ministrów Reform Rolnych i Skarbu, z zabezpieczeniem za każdorazowym zezwoleniem tychże Ministrów na wpływach Funduszu.

Art. 5. (1) Plan finansowo-gospodarczy Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej, zestawiony oddzielnie dla każdej części Funduszu (art. 3) wraz z tablicami wyjaśniającymi, stanowi załącznik do każdorocznego projektu preliminarza budżetowego Ministerstwa Reform Rolnych.

(2) Minister Reform Rolnych ma prawo w porozumieniu z Ministrem Skarbu zwiększać wydatki, przewidziane w planie finansowo-gospodarczym poszczególnych części Funduszu, jak również ustalać nowe wydatki, w planie tym nie przewidziane, w ramach art. 8, 10, 16 i 19 niniejszej ustawy, o ile zmiany te nie spowodują konieczności powiększenia dotacji Skarbu Państwa na rzecz Funduszu.

(3) Sprawozdanie rachunkowe Funduszu za każdy okres budżetowy będzie dołączane do zamknięcia rachunków państwowych.

Dział II.

Część Scaleniowo-Regulacyjna Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

Art. 6. Część Scaleniowo-Regulacyjną Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej tworzą:

- a) wpłacone po dniu 1 kwietnia 1932 r. należności na rzecz Skarbu Państwa za czynności, przeprowadzone w związku ze scaleniem gruntów, znoszeniem służebności, i innymi pracami regulacyjno-agrarnymi;
- b) należności za wykonanie prac, oznaczonych w art. 8;
- c) darowizny oraz dochody części Scaleniowo-Regulacyjnej Funduszu, w szczególności z fruktyfikacji kapitałów tej części Funduszu;
- d) inne wpływy;
- e) dotacje Skarbu Państwa.

Art. 7. Na rzecz części Scaleniowo-Regulacyjnej Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej mogą być wpłacane zaliczki przez osoby zainteresowane

(uczestników scalenia, związki komunalne i t. p.), na koszty wykonania prac, określonych w art. 8.

Art. 8. (1) Z części Scaleniowo-Regulacyjnej Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej pokrywane będą na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem województwa śląskiego wydatki na przeprowadzenie czynności, związanych ze scaleniem gruntów, znoszeniem służebności i innymi pracami regulacyjno-agrarnymi.

(2) Oznaczone w cz. 1 czynności mogą być wykonywane bez pobierania należności na rzecz Funduszu tylko wówczas, gdy koszty ich wykonania znajdują pokrycie we wpływach, oznaczonych w pkt. c) i e) art. 6.

Dział III.

Część Parcelacyjna Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

Art. 9. Część Parcelacyjną Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej tworzą:

- a) aktywa i pasywa dotychczasowego Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej według stanu na dzień 1 kwietnia 1932 r.;
- b) nieruchomości ziemskie wraz z inwentarzem żywym i martwym, przekazywane Ministrowi Reform Rolnych lub przez niego nabywane;
- c) należności i wpływy Skarbu Państwa za sprzedane parcelacyjnie lub nadane opłatnie nieruchomości ziemskie;
- d) należności i wpływy z przejściowej administracji nieruchomości ziemskich, będących pod zarządem Ministra Reform Rolnych;
- e) obligacje państwowej renty ziemskiej, przekazywane przez Ministra Skarbu Ministrowi Reform Rolnych;
- f) należności i wpływy z tytułu nadzoru nad parcelacją prywatną;
- g) należności i wpływy z tytułu zastępczo przeprowadzanej lub zakańczanej parcelacji gruntów prywatnych;
- h) sumy, przekazane przed dniem wejścia w życie ustawy niniejszej na rzecz dotychczasowego Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej na podstawie art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1927 r. o powierzeniu Państwowemu Bankowi Rolnemu likwidacji spraw instytucyj osadniczych i finansowych, które udzielały kredytu na cele agrarne w województwie pomorskiem, poznańskiem i górnośląskiej części województwa śląskiego (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 924);
- i) część wpływów z likwidacji, przeprowadzanej w trybie rozporządzenia, wymienionego w pkt. h), w kwocie, określonej przez Ministra Skarbu i Ministra Reform Rolnych;
- j) darowizny oraz dochody części Parcelacyjnej Funduszu, w szczególności z fruktyfikacji tej części Funduszu;
- k) inne wpływy;
- l) dotacje Skarbu Państwa.

Art. 10. Z części Parcelacyjnej Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej pokrywane będą:

- a) należności, względnie odszkodowania za nieruchomości ziemskie, zarówno przymusowo przejęte lub wykupione na cele parcelacji i osadnictwa, jak i nabyte na te cele z wolnej ręki, przymusowego przetargu lub przy zastosowaniu prawa odkupu i pierwokupu, oraz na pokrycie wydatków, związanych z przejmowaniem lub nabywaniem tych nieruchomości;
- b) opłata kuponów i wykup obligacji państwowej renty ziemskiej;
- c) spłata skryptów dłużnych Skarbu Państwa, wystawianych w związku z przejęciem ziemi na rzecz Państwa;
- d) wydatki, związane z przygotowaniem państwowych nieruchomości ziemskich do parcelacji i z przeprowadzeniem tej parcelacji (spłata obciążeń hipotecznych, koszty likwidacji obszarów dworskich, likwidacji stosunków dzierżawnych i służbowych, przejściowa administracja, spłata ciężarów gminnych i kościelnych oraz podatków, koszty hipoteczne, koszty parcelacyjne, melioracje, urządzenie dróg, mostów i studzien, zabudowa tworzonych gospodarstw, tworzenie urządzeń ogólnej użyteczności w parcelowanych obiektach i t. p.);
- e) koszty nadzoru nad parcelacją prywatną;
- f) wydatki na zaliczkowe pokrywanie kosztów, związanych z przeprowadzaniem lub zakończaniem przez urzędy ziemskie parcelacji nieruchomości prywatnych, w szczególności na spłatę obciążeń hipotecznych na tych nieruchomościach;
- g) udział Skarbu Państwa w ogólnie użytecznych przedsiębiorstwach osadniczych (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 112, poz. 796);
- h) wydatki, przewidziane w art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1930 r. o uregulowaniu niektórych spraw z zakresu osadnictwa wojskowego (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 628).

Art. 11. (1) Szacunek przejęcia państwowych nieruchomości ziemskich, rozparcelowanych przed dniem 1 kwietnia 1932 r., o ile nie został dokonany, będzie ustalony w inwentarzu części Parcelacyjnej Funduszu w wysokości 75% szacunku sprzedażnego.

(2) Szacunek przejęcia od Skarbu Państwa nieruchomości ziemskich i innych obiektów, do których nie ma zastosowania przepis cz. 1, ustalony będzie według przepisów art. 27 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1) przez przedstawicieli Ministerstwa Reform Rolnych i władzy przekazującej.

(3) Oszacowanie nieruchomości ziemskich i innych obiektów, przejmowanych od Skarbu Państwa, winno być dokonywane przed ostatecznym przejęciem w posiadanie przez urzędy ziemskie. Obszary, wyłączone na cele państwowe, o ile nie pozostają pod zarządem Ministra Reform Rolnych, nie podlegają oszacowaniu.

(4) Obciążenia hipoteczne i koszty likwidacji obszarów dworskich oraz ciężarów patronackich zmniejszają szacunek przejęcia od Skarbu Państwa.

(5) Grunty i inne objekty, przekazywane przez Ministra Reform Rolnych innym władzom państwowym oraz przeznaczone na osadnictwo wojskowe, obciążać będą część Parcelacyjną Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej w wysokości kosztów własnych.

Art. 12. Minister Reform Rolnych może z sum części Parcelacyjnej Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej wykupywać z wolnej ręki i na giełdzie obligacje 5% Państwowej Renty Ziemskiej w celu jej umorzenia na poczet planu lat następnych oraz wykupywać przedterminowo skrypty dłużne Skarbu Państwa.

Art. 13. Przepisy o trybie wydatkowania i ściągania oraz oprocentowania sum, zaliczkowo wydawanych z części Parcelacyjnej Funduszu przy parcelacji zastępczej, i o wysokości opłat za tę parcelację ustalać będzie Minister Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu w drodze rozporządzeń.

Dział IV.

Część Meljoracyjna Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

Art. 14. Część Meljoracyjną Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej tworzą:

- a) aktywa i pasywa Państwowego Funduszu Kredytu na meljoracie rolne według stanu na dzień 1 kwietnia 1932 r.;
- b) część aktywów i pasywów Państwowego Funduszu Meljoracyjnego (Dz. U. R. P. z 1921 r. Nr. 91, poz. 671), w brzmieniu noweli z dnia 23 czerwca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 524), przekazana Ministrowi Reform Rolnych na mocy ustawy z dnia 9 marca 1932 r. o właściwości Ministra Reform Rolnych w zakresie wykonywania meljoracji (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 235);
- c) wpłacone po dniu 1 kwietnia 1932 r. należności na rzecz Skarbu Państwa za czynności, przeprowadzane na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 marca 1928 r. o przeprowadzaniu meljoracji przy dokonywanej przez urzędy ziemskie przebudowie ustroju rolnego (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 320);
- d) należności za wykonanie prac, oznaczonych w ust. A. art. 16;
- e) darowizny oraz dochody części Meljoracyjnej Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej, w szczególności z fruktyfikacji tej części Funduszu;
- f) inne wpływy;
- g) dotacje Skarbu Państwa.

Art. 15. Na rzecz części Meljoracyjnej Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej mogą być wpłaca-

ne zaliczki przez osoby zainteresowane (właściciele gruntów meljorowanych, związki komunalne i t. p.) na koszty wykonania prac, określonych w ust. A. art. 16.

Art. 16. (1) Z części Meljoracyjnej Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej będą na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem województwa śląskiego:

A. pokrywane wydatki na wykonywanie dla celów rolniczych:

a) meljoracyj i prac, z niemi związanych, w zakresie właściwości Ministra Reform Rolnych;

b) budowy lub wiercenia studzien;

B. udzielane pożyczki na wykonanie prac, oznaczonych w pkt. a) ust. A.;

C. udzielane zasiłki (art. 17) na popieranie publicznych przedsiębiorstw meljoracyjnych w zakresie właściwości Ministra Reform Rolnych, ustalonej w ustawie z dnia 9 marca 1932 r. o właściwości Ministra Reform Rolnych w zakresie wykonywania meljoracyj (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 235);

D. pokrywane wydatki na obniżenie oprocentowania pożyczek, udzielonych w obligacjach meljoracyjnych Państwowego Banku Rolnego, tak przed wejściem, jak i po wejściu w życie niniejszej ustawy.

(2) Oznaczone w ust. A. cz. 1 czynności mogą być wykonywane bez pobierania należności na rzecz Funduszu tylko wówczas, gdy koszty ich wykonania znajdują pokrycie we wpływach, oznaczonych w punktach e) i g) art. 14. Pod tym samym warunkiem mogą być dokonywane wydatki, określone w ust. D. cz. 1.

(3) Na cele, oznaczone w ustępie C. cz. 1, mogą być zużytkowane jedynie wpływy Funduszu, oznaczone w pkt. b) art. 14, oraz dotacje Skarbu Państwa, przeznaczone na ten cel w budżecie Ministerstwa Reform Rolnych:

Art. 17. Przy udzielaniu zasiłków (ust. C. art. 16) stosowane będą odpowiednie postanowienia ustawy z dnia 26 października 1921 r. o popieraniu publicznych przedsiębiorstw meljoracyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 671) w brzmieniu noweli z dnia 23 czerwca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 75, poz. 524) z tem, że zastrzeżona w tej sprawie właściwość Ministra Robót Publicznych będzie w tym przypadku należała do Ministra Reform Rolnych.

Dział V.

Część Kredytowa Obrotowego Funduszu Reformy Rolnej.

Art. 18. Część Kredytową Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej tworzą:

a) aktywa i pasywa Funduszu Zapomóg i Kredytu Ulgowego według stanu na dzień 1 kwietnia 1932 r.;

b) saldo na dzień 1 kwietnia 1932 r. prowadzonych w Państwowym Banku Rolnym rachunków sum, przeznaczonych na pomoc kredytową przy przebudowie ustroju rolne-

go, jak również na ulgowe oprocentowanie i bonifikatę należności Skarbu Państwa i Państwowego Banku Rolnego z tytułu kredytów, udzielanych przy przebudowie ustroju rolnego, oraz pożyczek w listach zastawnych;

c) należności i wpływy z tytułu pożyczek, udzielonych z sum, przeznaczonych na pomoc kredytową przy przebudowie ustroju rolnego;

d) należności i wpływy z tytułu pożyczek, udzielonych z funduszy specjalnych, zlikwidowanych na podstawie art. 83 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej;

e) sumy, przekazane przed dniem wejścia w życie ustawy niniejszej na rzecz Funduszu Zapomóg i Kredytu Ulgowego na podstawie art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1927 r. o powierzeniu Państwowemu Bankowi Rolnemu prowadzenia likwidacji spraw instytucji osadniczych i finansowych, które udzielały kredytów na cele agrarne w województwie pomorskiem, poznańskim i górnośląskiej części województwa śląskiego (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 924);

f) część wpływów z likwidacji, przeprowadzonej w trybie rozporządzenia, wymienionego w pkt. e), w kwocie, określanej przez Ministra Skarbu i Ministra Reform Rolnych;

g) część czystych zysków Państwowego Banku Rolnego według Statutu tego Banku;

h) darowizny oraz dochody części Kredytowej Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej, w szczególności z fruktyfikacji kapitałów tej części Funduszu;

i) inne wpływy;

j) dotacje Skarbu Państwa.

Art. 19. (1) Z części Kredytowej Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej udzielane będą pożyczki:

a) nabywcom gruntu w związku z przebudową ustroju rolnego (przy parcelacji gruntów, nie stanowiących własności Skarbu Państwa, osadnictwie, scalaniu nieruchomości ziemskich i t. p. oraz uczestnikom scalenia) na kupno gruntu, wzniesienie lub przeniesienie budynków gospodarczych i mieszkalnych, urządzenie studzien, kupno inwentarzy żywych i martwych, nasion, nawozów, zakładanie sadów, stawów rybnych i t. p. inwestycje;

b) nabywcom gruntu w trybie uwłaszczenia wieczystych czynszowników, b. wolnych ludzi, długoletnich dzierżawców i użytkowników, drobnych dzierżawców i żelarzy na spłatę należności za uwłaszczony obiekt;

c) na konwersję zobowiązań, ciężących na gospodarstwach, powstałych z przebudowy ustroju rolnego;

d) na pokrycie zobowiązań, zaciągniętych na cele, wskazane w pkt. a) i b).

(2) Z części Kredytowej Funduszu mogą być również wypłacane zasiłki na ulgowe oprocentowanie należności Skarbu Państwa z tytułu kredytów, udzielanych przy przebudowie ustroju rolnego, oraz pożyczek w listach zastawnych Państwowego Banku Rolnego. Zasiłki te mogą być jednak udzielane tylko wówczas, gdy znajdą pokrycie we wpływach, oznaczonych w pkt. h) i j) art. 18.

Art. 20. (1) Pożyczki z części Kredytowej Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej mogą być udzielane zasadniczo tylko wówczas, gdy nie może być udzielony kredyt w listach zastawnych Państwowego Banku Rolnego albo też, gdy udzielony w tych listach kredyt okaże się niewystarczającym. Jednakże w przypadkach, uzasadnionych względami finansowo-gospodarczymi, pożyczki z tej części Funduszu mogą być udzielane niezależnie od powyższych okoliczności.

(2) Pożyczki będą udzielane za zabezpieczeniem hipotecznym lub poręką zarówno poszczególnym uprawnionym, jak i ich zrzeczeniom.

(3) Pożyczki mogą być udzielane zarówno w gotówce jak i w naturze.

Art. 21. (1) Oprocentowanie pożyczek z części Kredytowej Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej nie może przekraczać łącznie z kosztami administracyjnymi 5-ciu od sta w stosunku rocznym.

(2) Okres spłaty pożyczek winien być uzależniony od celów pożyczki i zdolności płatniczej dłużnika, nie może jednak przekraczać 41 lat.

(3) Rozpoczęcie spłaty pożyczki może być odroczone na okres od 6 miesięcy do 5 lat, licząc od daty udzielenia pożyczki; pożyczkobiorca może być zwolniony od oprocentowania za powyższy okres ulgowy w całości lub w części w zależności od zdolności płatniczej. Odroczenie to nie powoduje przedłużenia ustalonego okresu spłaty pożyczki.

Art. 22. Państwowy Bank Rolny ma prawo nawet bez zgody właściciela gospodarstwa skonwertować obciążające to gospodarstwo zobowiązania wobec Skarbu Państwa lub Państwowego Banku Rolnego, zaciągnięte na cele, określone w cz. 1, na jedną pożyczkę z części Kredytowej Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej. Roczna suma należności z tytułu oprocentowania i kosztów pożyczki konwersyjnej nie może być w tym wypadku wyższa niż łączna suma należności z tytułu oprocentowania i kosztów pożyczek konwertowanych w stosunku rocznym, a roczne spłaty pożyczki konwersyjnej nie mogą przekraczać łącznej sumy rocznych spłat pożyczek konwertowanych.

Art. 23. Sporządzane przez Państwowy Bank Rolny oświadczenia, że oznaczonemu pożyczkobiorcy przyznana została pożyczka lub też, że pożyczka została przez część Kredytową Funduszu przejęta (pkt. c) i d) art. 18) lub skonwertowana (art. 22), stanowi tytuł do wniesienia na jednostronny wniosek Państwowego Banku Rolnego wpisów hipotecznych, zabezpieczających tę pożyczkę. Wykreślenie wpisu lub ustępstwo pierwszeństwa hipotecznego nastę-

puje również na podstawie oświadczeń Państwowego Banku Rolnego. Wszelkie wpisy, wnoszone w myśl artykułu niniejszego, wolne są od opłat skarbowych.

Art. 24. Minister Reform Rolnych może przejściowo przelewać rozporządzalne sumy gotówkowe poszczególnych części Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej do innych części tegoż Funduszu na określone okresy czasu.

Art. 25. (1) Przepisy, dotyczące rachunkowości poszczególnych części Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej, wydawać będzie Minister Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Prezesem Najwyższej Izby Kontroli.

(2) Szczegółowe przepisy, dotyczące użytkowania poszczególnych części Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej (administrowania poszczególnymi częściami tego Funduszu; wymiaru i trybu ściągania, względnie umarzania należności; oprocentowania udzielonych pożyczek oraz oprocentowania i zakreduytowania należności; terminów płatności; trybu i warunków przyjmowania zaliczek na poczet należności; trybu udzielania zasiłków, zasad, trybu i warunków udzielania pożyczek przy specjalnem uwzględnieniu interesów służby folwarcznej, nabywającej ziemię w związku z utratą pracy wskutek przebudowy ustroju rolnego i t. p.), ustalać będzie Minister Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

(3) Przepisy, dotyczące spłaty należności z tytułu nabycia i zagospodarowania gruntów państwowych, uwzględniać będą zasadę, że należności te ulegają zakreduytowaniu na okres do lat 41, przy oprocentowaniu najwyżej 6% w stosunku rocznym łącznie z kosztami administracyjnymi.

(4) Rozpoczęcie spłaty zakreduytowanych należności może być dla poszczególnych kategorii nabywców odroczone na okres do lat 3-ech, licząc od daty wprowadzenia w posiadanie gruntów. Odroczenie to nie powoduje przedłużenia ustalonego okresu spłaty pożyczki. Wysokość sum, wpłacanych przez nabywców przed wejściem w posiadanie gruntów, określona będzie w powyższych przepisach z uwzględnieniem w szczególności tej zasady, że bezrolni wpłacają 5%, właściciele zaś karłowatych gospodarstw 10% wyznaczonego szacunku.

(5) Postanowienia ustawy niniejszej, ustalające korzystniejsze niż dotychczas warunki spłaty należności dla nabywców, mogą być również stosowane do należności, powstałych przed wejściem w życie ustawy niniejszej.

Art. 26. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Reform Rolnych i Ministrowi Skarbu.

Art. 27. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1932 r.; równocześnie traci moc obowiązującą przepisy w przedmiotach, unormowanych ustawą niniejszą, a w szczególności rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o Funduszu Obrotowym Reformy

Rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 175), art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 kwietnia 1927 r. w sprawie wynagrodzenia za nieruchomości ziemskie, przejęte na własność Państwa w niektórych powiatach Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 374), ustawa z dnia 22 lipca 1925 r. o państwowym funduszu kredytu na melioracje rolne (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 609), art. 14 ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr. 92, poz. 833), cz. 2 art. 68 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1), sprzeczne z ustawą niniejszą postanowienia artykułów 73 i 74 oraz art. 72 i 75 tejże ustawy.

(2) Zdanie pierwsze ustępu drugiego (2) art. 62 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1) otrzymuje brzmienie następujące: „Instytucje, do parcelacji upoważnione, winny uiścić opłatę za nadzór nad parcelacją nie później niż w 14 dni po wymierzeniu przez Urząd Ziemski tej opłaty w sumie, nie przekraczającej 2% ceny sprzedażnej parcelowanego majątku.”

(3) Do czasu wydania rozporządzeń wykonawczych na podstawie upoważnienia, zawartego w części 2 art. 25 ustawy niniejszej, zachowują moc dotychczas obowiązujące rozporządzenia w przedmiotach, objętych tem upoważnieniem.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*

Minister Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz*

Minister Skarbu: *Jan Piłsudski*

237.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 10 marca 1932 r.

o połączeniu przedsiębiorstw państwowych „Polska Agencja Telegraficzna” i „Wydawnictwa Państwowe”.

Art. 1. Istniejące przedsiębiorstwa państwowe „Polska Agencja Telegraficzna” (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 czerwca 1924 r. w przedmiocie statutu Polskiej Agencji Telegraficznej, Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 547) i „Wydawnictwa Państwowe” (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 lutego 1928 r. o statucie przedsiębiorstwa państwowego „Wydawnictwa Państwowe”, Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 140) łączy się w jedno przedsiębiorstwo państwowe pod firmą „Polska Agencja Telegraficzna”, stanowiące odrębną jednostkę gospodarczą i posiadające osobowość prawną.

Art. 2. Przedsiębiorstwo państwowe „Polska Agencja Telegraficzna” działać będzie na podstawie statutu, zatwierdzonego na wniosek Prezesa Rady

Ministrów przez Radę Ministrów i ogłoszonego w Monitorze Polskim, a opartego na zasadach rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1927 r. o wydzielaniu z administracji państwowej przedsiębiorstw państwowych, przemysłowych, handlowych i górniczych oraz o ich komercjalizacji (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 195).

Art. 3. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Prezesowi Rady Ministrów w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim statutu, przewidzianego w art. 2, tracą moc obowiązującą: rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 czerwca 1924 r. w przedmiocie statutu Polskiej Agencji Telegraficznej (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 547), ustawa z dnia 22 grudnia 1925 r. w przedmiocie zmiany niektórych przepisów statutu Polskiej Agencji Telegraficznej, obowiązującego na zasadzie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 129, poz. 921), i rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 lutego 1928 r. o statucie przedsiębiorstwa państwowego „Wydawnictwa Państwowe” (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 140).

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Skarbu: *Jan Piłsudski*

238.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 17 marca 1932 r.

o zaopatrzeniu inwalidzkim.

TYTUŁ I.

Zakres osób, uprawnionych do zaopatrzenia.

Art. 1. Uprawnionymi do zaopatrzenia z niniejszej ustawy są:

- a) inwalidzi wojenni,
- b) inwalidzi wojskowi,
- c) osoby, pozostałe po inwalidach wojennych, po poległych i zmarłych w związku przyczynowym ze służbą wojskową oraz po zaginionych (art. 4) bez własnej winy na terenie i w czasie działań wojennych,
- d) osoby, pozostałe po inwalidach wojskowych.

Art. 2. Za inwalidów wojennych uważa się osoby, które doznały uszkodzenia zdrowia lub okaleczenia na skutek służby: